

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน

(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๖ (๕) (๗) (๘) แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการยาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ และ ๕/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ และ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามลำดับ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑.๘) (๑.๙) (๑.๑๐) (๒.๒) และ (๑๒.๗) ของข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ฉบับลงวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๑.๘) ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย-ไซเมธิโคน

ในสูตรตำรับ ๑ เม็ด ประกอบด้วยตัวยาสาคัญคือ

Aluminium Hydroxide ๒๐๐ - ๖๐๐ มิลลิกรัม

Magnesium Hydroxide ๒๐๐ - ๔๐๐ มิลลิกรัม

Simethicone ๔๐ - ๑๒๕ มิลลิกรัม

สรรพคุณ บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องเนื่องจากมีกรดมาก ในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ และช่วยขับลม

ขนาดและวิธีใช้ เคี้ยวยาก่อนกลืน

รับประทานก่อนอาหาร ครั้งชั่วโมง หรือหลังอาหาร ๑ ชั่วโมง

หรือเมื่อมีอาการ

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ ๑ - ๔ เม็ด

เด็กอายุ ๖ - ๑๒ ปี รับประทานครั้งละ ๑ - ๒ เม็ด

(โดยให้คณะกรรมการพิจารณาตำรับยาแผนปัจจุบันที่ใช้สำหรับมนุษย์พิจารณาตามขนาดที่ถูกต้องตามสูตรตำรับที่ผู้รับอนุญาตขอขึ้นทะเบียนตำรับยา)

คำเตือน ๑) ห้ามใช้ในผู้ที่ เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต

๒) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า ๒ สัปดาห์

๓) ในกรณีรับประทานยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทานห่างกัน ๒ ชั่วโมง

สำหรับตำรับที่มี Low Sodium คือ มีผลวิเคราะห์ที่แสดงว่ามีปริมาณของ Sodium ในขนาดรับประทานต่อวันไม่เกิน ๕ มิลลิคิวิวาเลนท์ (๑๑๕ มิลลิกรัม) ให้แจ้งคำเตือนดังนี้

- คำเตือน ๑) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคไต
 ๒) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า ๒ สัปดาห์
 ๓) ในกรณีที่รับประทานยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทานห่างกัน ๒ ชั่วโมง
- การเก็บรักษา เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๓๐ องศาเซลเซียส
 ขนาดบรรจุ แผงละ ๔ และ ๑๐ เม็ด

(๑.๙) ยาน้ำลดกรด อะลูมินา - แมกนีเซีย - ไฮเมธิโคน

ในสูตรตำรับ ๕ มิลลิลิตรประกอบด้วยตัวยาสำคัญ คือ

Aluminium Hydroxide ๑๖๕ - ๖๕๐ มิลลิกรัม

Magnesium Hydroxide ๑๐๓ - ๕๐๐ มิลลิกรัม

Simethicone ๒๐ - ๔๐ มิลลิกรัม

สรรพคุณ บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องเนื่องจากมีกรดมาก
 ในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ และช่วยขับลม

ขนาดและวิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา

รับประทานก่อนอาหาร ครั้งชั่วโมง หรือหลังอาหาร ๑ ชั่วโมง

หรือเมื่อมีอาการ

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ ๑ - ๔ ซ้อนชา

เด็กอายุ ๖ - ๑๒ ปี รับประทานครั้งละ ๑ - ๒ ซ้อนชา

เด็กอายุ ๓ - ๖ ปี รับประทานครั้งละ ครั้ง - ๑ ซ้อนชา

(โดยให้คณะอนุกรรมการพิจารณาตำรับยาแผนปัจจุบันที่ใช้สำหรับมนุษย์พิจารณาตามขนาดที่ถูกต้องตามสูตรตำรับที่ผู้รับอนุญาตขอขึ้นทะเบียนตำรับยา)

คำเตือน ๑) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต

๒) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า ๒ สัปดาห์

๓) ในกรณีที่รับประทานยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทานห่างกัน ๒ ชั่วโมง

สำหรับตำรับที่มี Low Sodium คือ มีผลวิเคราะห์ที่แสดงว่ามีปริมาณของ Sodium ในขนาดรับประทานต่อวันไม่เกิน ๕ มิลลิอิควิวาเลนต์ (๑๑๕ มิลลิกรัม) ให้แจ้งคำเตือนดังนี้

คำเตือน ๑) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคไต

๒) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า ๒ สัปดาห์

๓) ในกรณีที่รับประทานยานี้ร่วมกับยาอื่น ควรรับประทานห่างกัน ๒ ชั่วโมง

การเก็บรักษา เก็บที่อุณหภูมิต่ำกว่า ๓๐ องศาเซลเซียส

ขนาดบรรจุ ขวดละ ๒๔๐ และ ๔๕๐ มิลลิลิตร

(๑.๑๐) ยาผงฟูซิทริกแอซิด - โซเดียมไบคาร์บอเนต - โซเดียมคาร์บอเนต

ในสูตรตำรับ ๑ ซอง ประกอบด้วยตัวยาสำคัญคือ

Citric Acid Anhydrous ไม่เกิน ๑.๘๕๐ กรัม

Sodium Bicarbonate ไม่เกิน ๑.๙๖๐ กรัม

Sodium Carbonate ไม่เกิน ๐.๔๓๐ กรัม

สรรพคุณ ลดกรด บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ เนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหาร

ขนาดและวิธีใช้ ผสมน้ำก่อนแก้วรับประทาน หลังหมดฟองฟู

ผู้ใหญ่และเด็กอายุ ๑๒ ปีขึ้นไป ครั้งละ ๑ ซอง

รับประทานซ้ำได้อีกภายใน ๒ หรือ ๓ ชั่วโมง ถ้าต้องการ

(โดยให้คณะกรรมการพิจารณาตำรับยาแผนปัจจุบันที่ใช้สำหรับมนุษย์พิจารณาตามขนาดที่ถูกต้องตามสูตรตำรับที่ผู้รับอนุญาตขอขึ้นทะเบียนตำรับยา)

คำเตือน ๑) ห้ามใช้ในผู้ที่เป็นโรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง หรือโรคไต

๒) ไม่ควรรับประทานเป็นเวลานานกว่า ๒ สัปดาห์ นอกจากแพทย์สั่ง

การเก็บรักษา เก็บที่อุณหภูมิไม่เกิน ๓๐ องศาเซลเซียส

ขนาดบรรจุ ซองอะลูมิเนียม ไม่เกิน ๔.๓ กรัม

(๒.๒) ยาผงถ่านรักษาอาการท้องเสีย

ในสูตรตำรับ ๑ เม็ด/แคปซูล ประกอบด้วยตัวยาสำคัญ คือ

Activated charcoal ๒๕๐ - ๓๕๐ มิลลิกรัม

สรรพคุณ รักษาอาการท้องเสีย

ขนาดและวิธีใช้ รับประทานยานี้ก่อนหรือหลังรับประทานยาอื่น ๆ ๒ ชั่วโมง

ผู้ใหญ่ และเด็ก อายุมากกว่า ๒ ปี รับประทานครั้งละ ๓ - ๔ เม็ด วันละ

๓ - ๔ เม็ด

(โดยให้คณะกรรมการพิจารณาตำรับยาแผนปัจจุบันที่ใช้สำหรับมนุษย์พิจารณาตามขนาดที่ถูกต้องตามสูตรตำรับที่ผู้รับอนุญาตขอขึ้นทะเบียนตำรับยา)

คำเตือน ๑) ห้ามรับประทานยานี้พร้อมกับยาอื่น

๒) รับประทานยาผงถ่านนี้แล้วอุจจาระจะมีสีค่อนข้างดำ

๓) ถ้าอาการท้องเสียยังไม่ดีขึ้นภายใน ๒ - ๓ วัน หลังรับประทานยา

ควรปรึกษาแพทย์

การเก็บรักษา เก็บในแห้ง และอุณหภูมิต่ำกว่า ๓๐ องศาเซลเซียส

ขนาดบรรจุ แผงละไม่เกิน ๑๐ เม็ด/แคปซูล

(๑๒.๗) น้ำยาฆ่าเชื้อโรคคอลลอยด์ลินอล

ในสูตรตำรับประกอบด้วย

Chloroxylonol ร้อยละ ๔.๘ โดยน้ำหนักต่อปริมาตร

Isopropyl Alcohol Solution ร้อยละ ๑๒ โดยปริมาตร

สรรพคุณ	ใช้ทำความสะอาดรอบบาดแผล
วิธีใช้	ห้ามใส่แผลโดยตรง เจือจางน้ำยา ๑ ส่วนกับน้ำ ๑๙ ส่วน ใช้เช็ดทำความสะอาดรอบบาดแผล
คำเตือน	ห้ามรับประทาน
การเก็บรักษา	ปิดฝาให้สนิท
ขนาดบรรจุ	ขวดละไม่เกิน ๔๕๐ มิลลิลิตร
ข้อ ๒	ให้ยกเลิกความใน (๒.๑) ของข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ฉบับลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
	“(๒.๑) ยาแก้ท้องเสีย ผงน้ำตาลเกลือแร่
	ในสูตรตำรับ ๑ ซอง ประกอบด้วยตัวยาสำคัญคือ
	Sodium Chloride ๐.๘๗๕ กรัม
	Sodium Bicarbonate ๐.๖๒๕ กรัม
	Potassium Chloride ๐.๓๗๕ กรัม
	Glucose Anhydrous ๕.๐๐๐ กรัม
	หรือ ในสูตรตำรับ ๑ ซองประกอบด้วยตัวยาสำคัญ คือ
	Sodium Chloride ๐.๘๗๕ กรัม
	Trisodium Citrate Dihydrate ๐.๗๒๕ กรัม
	Potassium Chloride ๐.๓๗๕ กรัม
	Glucose Anhydrous ๕.๐๐๐ กรัม
	หรือ ในสูตรตำรับ ๑ ซอง ประกอบด้วยตัวยาสำคัญคือ
	Sodium chloride ๐.๖๕๐ กรัม
	Trisodium citrate, dihydrate ๐.๗๒๕ กรัม
	Potassium chloride ๐.๓๗๕ กรัม
	Glucose, anhydrous ๓.๓๗๕ กรัม
สรรพคุณ	ทดแทนการเสียน้ำในรายที่มีอาการท้องร่วง หรือในรายที่มีอาเจียนมาก ๆ และป้องกันการช็อคเนื่องจากการที่ร่างกายขาดน้ำ
วิธีใช้	เทผงยาทั้งซองละลายในน้ำสะอาด เช่น น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว ประมาณ ๒๕๐ มิลลิลิตร (๑ แก้ว) ให้ดื่มมาก ๆ เมื่อเริ่มมีอาการท้องร่วง ถ้าถ่ายบ่อย ให้ดื่มบ่อยครั้งขึ้น ถ้าอาเจียนด้วยให้ดื่มทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง
ขนาดการใช้	เด็กอายุมากกว่า ๒ ปี - ผู้ใหญ่ ให้ดื่มสารละลายเกลือแร่ประมาณ ๑ แก้ว (๒๕๐ มิลลิลิตร) ต่อการถ่ายอุจจาระ ๑ ครั้ง หรือตามความกระหายของผู้ป่วย เด็กอ่อน - เด็กอายุ ๒ ปี ให้ดื่มทีละน้อยสลับกับน้ำเปล่าประมาณวันละ ๔ ซอง หรือมากพอที่คนไข้ต้องการและดื่มต่อไปจนกว่าอาการจะดีขึ้น

- คำเตือน ๑) ผู้ที่เป็นโรคหัวใจหรือโรคไต ควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้
๒) ถ้าผู้ป่วยยังมีอาการอาเจียนมาก เหงื่อออกมาก ตัวเย็น ความรู้สึกเปลี่ยนแปลงไป หรือหมดสติ ควรนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยด่วน
- การเก็บรักษา ๑) เก็บในที่แห้ง และป้องกันไม่ให้ถูกแสงแดด
๒) ยาที่ละลายน้ำแล้วเกิน ๒๔ ชั่วโมง ไม่ควรใช้
- ขนาดบรรจุ ๑ ของสำหรับผสมน้ำ ๒๕๐ มิลลิลิตร
- ข้อ ๓ ให้แก้ไขขนาดบรรจุใน (๑๐.๒) (๑๒.๓) (๑๒.๔) (๑๒.๕) (๑๒.๖) และ (๑๕.๕) ของข้อ ๒ แห่งประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ฉบับลงวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นดังนี้

“(๑๐.๒) ยาล้างตา

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๒๔๐ มิลลิลิตร

(๑๒.๓) ยาใส่แผลโพวิโดน - ไอโอดีน

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๑๒๐ มิลลิลิตร

(๑๒.๔) ยาไอโซโพลฟิล แอลกอฮอล์

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๔๕๐ มิลลิลิตร

(๑๒.๕) ยาเอทิล แอลกอฮอล์

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๔๕๐ มิลลิลิตร

(๑๒.๖) น้ำเกลือล้างแผล

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๑ ลิตร

(๑๕.๕) ยาทาแก้ผดผื่นคัน คาลาไมน์

ขนาดบรรจุ ขวดละไม่เกิน ๑๘๐ มิลลิลิตร”

ข้อ ๔ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

วิทยา บุรณศิริ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข